

ТУРИЗМИНИ

Брой 8, март 2019 г.

СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА:

**ЧЕСТИТ ТРЕТИ МАРТ!
ПОМНЕТЕ И РАЗКАЗВАЙТЕ!**

Червено-белите украшения идват от времето на хан Аспарух. Едно от преданията е, че той получил дар от сестра си под формата на китка, привързана към крака на лястовица с бял конец. Червената багра била от кръвта на птицата, чийто крак бил наранен от конца. Птичката пристигнала при хан Аспарух точно на 1 март, откъдето води началото си и традицията на този ден всички българи да си даряват червено-бели мартеници за здраве, щастие и сполука.

Друга легенда разказва, че владетелят на прабългарите, хан Кубрат, повикал петте си сина и им завещал да не се разделят и да бъдат винаги заедно. Да бъдат силни и да не могат врагове да ги нападат и поробят. След време хазарите нападнали прабългарите и пленили дъщерята на Кубрат – Хуба. Предводителят на хуните предложил на братята ѝ да го признаят за техен владетел, да освободи сестра им и да им остави земите. Канските синове били поставени пред трудно изпитание.

Най-големият син, Баян, признал хазарското владичество и останал при пленената си сестра. Другите тръгнали да търсят свободна земя за своите племена. Единият се отправил на север, а другите - Аспарух, Кубер и Алцек, потеглили на юг. Преди да се разделят, братята тайно се уговорили с Хуба и Баян да останат при хан Ашина, докато намерят свободна земя. Уговорили се Аспарух да им изпрати птица, вързана със златна нишка на крачето, която ще бъде знак, за да избягат. Братята потеглили и оставили пленената девойка и Баян в ръцете на злия Ашина.

След време при Хуба долетял гълъб със златен конец на крачето. Както се били разбрали, Хуба и Баян избягали от лошия хан и достигнали водите на Дунав. Не знаели какво да направят. Само птицата можела да им покаже пътя, а те не знаели как да преминат на другия бряг. Баян взел бял конец, който Хуба вързала на крачето на гълъба. Пуснали птицата да полети, но в този момент се появили преследвачи от хунското племе, които започнали да ги обстрелват. Баян бил ранен от стрела и началото на конца, който държал, почервенял от кръвта му. В този момент на другия бряг на реката се появил Аспарух с неговите войници. Хуните, като го видели и побягнали.

Аспарух помогнал на Хуба и Баян да минат реката. Взел конца от Баян и завързал белия му край с червения. Закичил всеки един от своите войни с късче от този свещен конец. След това застанал пред войската и признал, че той и неговите братя не са се вслушали в съвета на баща си и така са заплатили с кръвта си своето разединение. Заръчал червено-белият конец никога да не се разкъсва, защото тази окървавена нишка завинаги ще свързва българите.

ДЕЙНОСТИ В КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

ДОГОВОР ЗА ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ ИУ-ВАРНА И „АЛБЕНА“ АД

Договор за партньорство и сътрудничество при подготовката на туристически кадри и тяхната реализация в практиката подписа ректорът на ИУ – Варна проф. д-р Пламен Илиев и изпълнителният директор на „Албена“ АД Красимир Станев на 18.02.2019 г. Присъстваха още Маргита Тодорова – търговски директор на „Албена“ АД, проф. д-р Стоян Маринов – декан на факултет „Управление“ и проф. д-р Таня Дъбева – ръководител на катедра „Икономика и организация на туризма“ в ИУ – Варна. Акцент в договора за сътрудничество е реализирането на стипендиантската програма „Стани мениджър в „Албена“. Тя насърчава и подпомага студенти, обучаващи се в специалности от професионално направление „Туризм“, които са постигнали отлични резултати и желаят бъдеща професионална реализация в „Албена“ АД.

Интересът на работодателя е обусловен от необходимостта да се осигурят бъдещи специалисти в областта на туризма, които ще бъдат ангажирани да работят по специалността в „Албена“ АД както през летните сезони по време на следването си, така и след придобиване на образователна степен „бакалавър“.

Обменяйки информация за успехите и предизвикателствата пред двете институции, проф.

д-р Пламен Илиев и Красимир Станев споделиха идеи за конкретни начини и форми на публично-частно партньорство относно разширяването на иновативната материална база на ИУ – Варна за качествено образование и практическа подготовка на кадри за туризма.

Източник: www.ue-varna.bg

Специалност „Туризм“ на ЕМИТТ

За поредна година Община Варна се представи на 23-то международно туристическо изложение - EastMediterranean International Tourism & Travel (ЕМИТТ), провело се от 30 януари до 3 февруари 2019 г. в Истанбул, Турция. Общината участва в рамките на информационния щанд на Министерството на туризма, който бе с площ от 108 кв.м. Наред с Община Варна и туристическата администрация на Министерството на туризма, на щанда участваха още 7 съизложители от България. Министерството на туризма получи награда за България за дълготрайно успешно партньорство в рамките на изложението.

Начело на делегацията на участниците от Варна бе г-н Коста Базитов, зам. кмет на община Варна и ресорен за сектор „туризъм“. Участваха туроператори от Варненска асоциация на туристическите агенции (ВАСТА), заедно с нейния председател г-н Джани Шарков.

Варненска туристическа камара и специалност „Туризм“ в Икономически университет-Варна бяха представени от проф. д-р Стоян Маринов.

По време на изложението участниците от Варна проведоха срещи и обмениха идеи с туроператори и хотелиери от Турция за организиране на пътувания към България и към Турция, свързани със специализирани видове туризъм като културно-познавателен, образователен, здравен, хазартен, шопинг и развлекателен.

Пътуването и пребиваването на делегацията в Истанбул бе осигурено логистично на високо качествено равнище от транспортната фирма „Перота холдинг“ ООД, Юлиан Бонев, собственик на туроператора "Травел Клуб България" ЕООД и Вели Терзи, собственик на турския инкърминг туроператор „MorovaTurizm“.

Проф. д-р Стоян Маринов

EB versus LM

От 14 до 16 февруари в Интер Експо център в град София се проведе 36-то поредно издание на Международното изложение „Ваканция и СПА Експо“. Участваха **380 компании от 25 страни, 60 дестинации и туристически региони с представителни щандове и над 20 000 професионалисти и посетители с нагласа за покупка.**

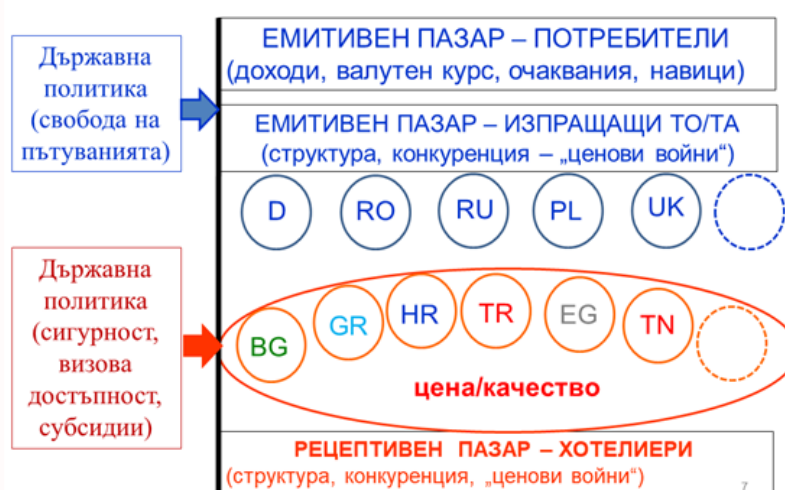
В рамките на изложението се проведеха повече от **50 събития** в съпътстващата програма. Министерството на туризма организира кръгла маса на тема „Новите тенденции в туристическия бизнес – ранни записвания срещу last minute“. Водещ на дискусиата беше Г-жа Ирена Георгиева, зам. министър на туризма. С изказвания участваха: проф. Стоян Маринов, декан на факултет „Управление“ в Икономически университет-Варна; г-жа Полина Карастоянова – Изпълнителен директор на Националния борд по туризъм; г-жа Деница Милосавлевич, експерт авиационен маркетинг и развитие "Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт" АД; г-жа Алесандра Д'Анджело – директор в „ТУИ България“ ЕООД и г-н Божидар Иванов - Service Delivery Мениджър „ТУИ България“ ЕООД; г-н Николай Данаилов – член на Управителен съвет и съучредител на „Сдружение туризъм“, г-н Матей Русев, ръководител "Входящ туризъм" в „Астрал Холидейз Интернешънъл“ АД.

Конюнктурата на международния туристически пазар на летни морски ваканции през 2019 г. по отношения на Българското Черноморие е по-неблагоприятна в сравнение с миналата година. Изключително настъпателни и успешни в периода на ранните резервации (ЕВ) на емитивните пазари са Турция, Тунис и Египет. През 2018 г. в морските ни хотели с добро съотношение „качество цена“ ЕВ са имали дял от 90% от всички реализирани почивки, докато късните записвания (LM) са били с дял от 10%. Поради изострената конкуренция, през настоящата 2019 г., покупките на ваканции на Българското Черноморие се изместват от ЕВ към LM, което поставя хотелиерите и туроператорите пред висока степен на несигурност относно постигането на добра заетост на наличните капацитети. Българските хотелиери ще трябва умело и много по-активно да управляват продажбите си чрез реструктурирането им в краткосрочен план по емитивни пазари и най-вече по възможните канали за дистрибуция.

В рамките на възможното държавата в лицето на Министерството на туризма работи активно за запазване и разширяване на пазарните позиции на България на външните туристически пазари. За подобряване на достъпността на дестинация България от руския емитивен пазар държавата увеличава изнесените визови центрове на територията на Руската федерация от 21 на 59. Положителна роля за справяне с влошената конюнктура на чуждестранните емитивни пазари ще изиграе инициативата на Министерството на туризма „Естествено в България – 2019 година на вътрешния туризъм“.

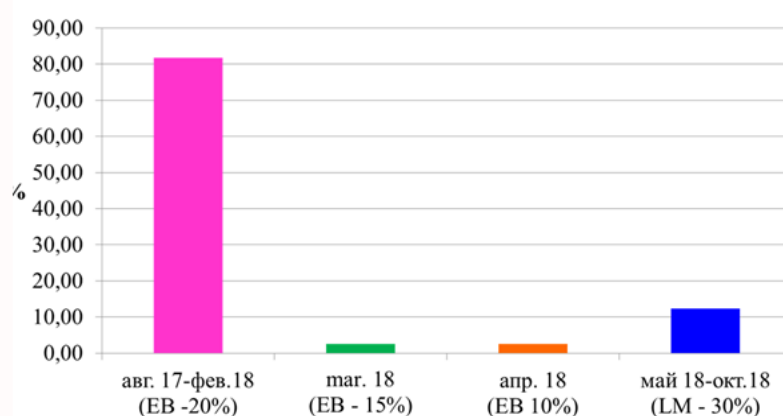

КОНЮНКТУРА НА ПАЗАРА НА МОРСКИ ВАКАНЦИИ

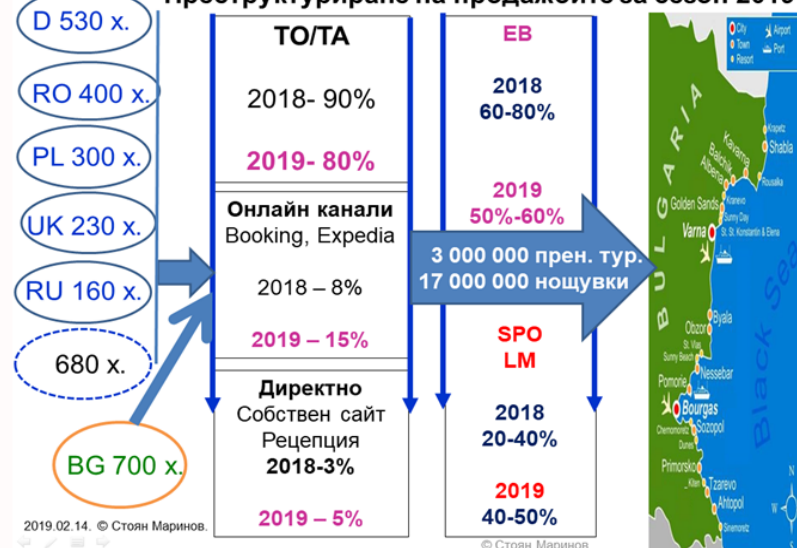
2019.02.14. © Стоян Маринов.

Резервирани ваканции от пазар Германия чрез ТО за Българското Черноморие за сезон 2018 по периоди на намаления (относителен дял в %)

2019.02.14. © Стоян Маринов.

Реструктуриране на продажбите за сезон 2019

2019.02.14. © Стоян Маринов.

© Стоян Маринов

**ПРЕПОДАВАТЕЛСКА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМА
„ЕРАЗЪМ” НА ГЛ. АС. Д-Р ТОДОР ДЯНКОВ**

В периода 08.01.2019 г. – 16.01.2019 г. гл. ас. д-р Тодор Дянков посети Universal Business School, намиращо се в област Карджат, на 80 км от Мумбай, Индия. Пътуването бе осъществено в рамките на програма за преподавателска мобилност „Еразъм”. Лекциите, изнесени пред индийските студенти, бяха на тема „CRM практики в българския туризъм” (Customer Relationship Management practices in Bulgarian tourism).

„До университета се стигаше по оф-роуд път” – споделя д-р Дянков – „Достъпът до него е затруднен. Намира се в селски фермерски район.” Ето какво разказва още той за преживяването си в Мумбай:

„Концепцията на висшето училище е “Learning by Doing”. Техните студенти имат практикуми във фермерските стопанства по различни програми и проекти. В началото на месец април при нас на тримесечно обучение ще дойдат 8 техни студенти! В университета ме посрещна Виджай Тандон – той ще посети Икономически университет – Варна в рамките на програмата през месец април 2019 г.

Извън преподавателските ангажименти, успях да разгледам големите контрасти на Мумбай – от свръхлуксозния Боливуд до изостаналите райони, подходящи за практикуване на гето туризъм. Имам прекрасни и незабравими впечатления! Обикнах тази страна и бих се върнал пак!”

Посещение на Военноморски музей, Варна

На 7.02.2019 г. се проведе семинарно занятие в практиката по дисциплината „Екскурзоводство”. Студентите от трети курс на специалност „Туризм”, в дистанционна форма на обучение посетиха Военноморския музей във Варна. Музеят е филиал на Националния военноисторически музей, реконструиран и обновен през 2012 г. Представя историята на българския военен и търговски флот чрез колекциите от морско оръжие, плавателни съдове, навигационни прибори, корабни модели, униформи, отличия и др.

Особено ценен е корабът-музей „Дръзки” – единственият запазен в света боен кораб – торпедоносец с половинвековна служба в българския флот. Известен е с действията си през Балканската война, когато на 8.11.1912 г. нанася тежко поражение на турския крайцер „Хамидие”, заплашващ да разруши Варна и Балчик с артилерията си. Това е голяма победа за малкия Български флот, която неутрализира операциите на турските военноморски сили в Черно море до края на войната.

Във Военноморския музей се съхранява и ветроходната яхтата „Кор Кароли”, с която кап. Георги Георгиев извършва първото българско самотно околосветско плаване под платна по маршрут: Хавана, Панамски канал, Маркизки острови, Сува (Фиджи), Порт Дарвин (Австралия), Индийски океан, Кейптаун и отново Хавана. По време на пътешествието, започнало на 20.12.1976 г., кап. Георгиев изминава 24 500 мили за 201 дни, 21 часа и 36 минути. Пътуването е включено в Книгата на рекордите на Гинес през 1982 г. като най-добър резултат в този клас яхти.

Доц. д-р Велина Казанджиева

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДЕН НАУЧЕН ФОРУМ ВЪВ ВАРШАВА

Краят на 2018 г и началото на 2019 година бяха белязани от активни срещи на членовете на катедрата с колеги от Полша, с цел установяване на близко сътрудничество. През месец декември, 2018 г. заместник -деканът на факултета по „Мениджмънт на сигурността и социалните науки“ към Университета по социални науки - Варшава, д-р Мачей Дебски, пристигна на делово посещение с цел - установяване на по-близки професионални контакти с катедра ИОТ. На срещите си с декана на Факултет „Управление“ - проф. д-р Стоян Маринов, с ръководителя на катедрата - проф. д-рТаня Дъбева, както и с членове на катедрата, бяха обсъдени възможностите за съвместна научно-изследователска и преподавателска работа, както и евентуални възможности за организиране на съвместни студентски стажантски програми.

През януари, 2019 г. колегите от Университета по социални и хуманитарни науки - Варшава проведоха международна научна конференция на тема „Туристическият продукт: иновации, маркетинг, управление”, под патронажа на Полската организация по туризъм. Съ-организатори на конференцията бяха:

- Institute of Economics, Department of Marketing and Tourism;
- Józef Piłsudski University of Physical Education in Warsaw, Faculty of Tourism and Recreation.

За партньор на конференцията беше поканен Икономически университет-Варна, а в ред-колегията й, като представители на университета, бяха включени проф.д-р Стоян Маринов от катедра ИОТ и Декан на факултет „Управление“, и доц. д-р Денка Златева, преподавател от катедра „Стокознание“ и Директор на Магистърски програми.

Гл.ас.д-р Мария Велева и доц.д-р Денка Златева изнесоха доклад на тема „Анализ на развитието на винения туризъм: тенденции и перспективи за Варненски регион“.

Докладът предизвика жив интерес и положи началото на серия от дискусии относно съвременните тенденции в развитието на туризма, управлението на малки и средни туристически предприятия, както и адаптирането на туристическия продукт към поведението на туристите в съвременния свят на модерните технологии.

Успоредно с участието в конференцията, доц. Денка Златева и гл.ас.д-р Мария Велева осъществиха и преподавателска мобилност по Програма “Еразъм+”, като изнесоха пред студенти от специалност „Маркетинг и туризъм“ лекция на тема „Варна - морска столица на България и атрактивна туристическа дестинация“. Студентите бяха запознати и с възможностите за студентски обмен между двата университета по Програма Еразъм+. Някои от тях, които вече са използвали студентската мобилност, за да се обучават един семестър в Икономически университет - Варна, споделиха своите отлични впечатления от престоя си.

Искрено се надяваме, в близко бъдеще тези контакти да донесат полезно сътрудничество, както за екипа на катедра ИОТ, така и за обучаващите се в специалност „Туризъм“ студенти.

TO BE CONTINUE...

Гл. ас. д-р Мария Велева

ТУРИСТИЧЕСКИ РЕСУРСИ - НОВИЯТ УЧЕБНИК В КАТЕДРА “ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА”

На 25.02.2019 г. в офиса на Варненска туристическа камара се състоя официалното представяне на учебника “Туристически ресурси” с авторски колектив доц. д-р Вилиян Кръстев и ас. д-р Боряна Умникова. На промоцията присъстваха приятели и колеги на авторите. Учебникът е посветен на една от най-важните тематики за туризма въобще – ресурсите, представляващи основни средства и фактори за съществуването му, без които той би бил невъзможен и като социално, и като икономическо явление. В структурно отношение книгата включва 10 тематични раздела, засягащи географията, кадастъра, типологията и районирането на туристическите ресурси. Първата и последната тема са с отявлен теоретико-методологически характер, докато при останалите преобладава емпириката на основата на систематизирано типологично диференциране на основните категории туристически ресурси. Изданието е внимателно илюстрирано с фотографии-качествена селекция на авторски снимки от индивидуални пътувания и теренни изследвания в чужбина, които възможно най-емблематично и недвусмислено да конкретизират съответната категория туристически ресурси. Библиографията се опира на италианската, руската, френската, немската, руската и полската научни школи.

Авторският колектив изказва своите благодарности на всички, оказали своята помощ за издаването на учебника: доц. д-р Велина Казанджиева от ИУ-Варна и проф. д-гн. Артур Носонов от Мордовския държавен университет „Н.П. Огарьов“, гр. Саранск, Русия за положителните рецензии; д-р Живко Парушев - главен редактор в издателство “Наука и икономика” и жива връзка между авторския колектив и издателя на учебника; партньорите от „Дайрект Сървисис” - дигитален печат; Весела Мръвкова – редактор на текста; Екатерина Йорданова за предпечатната подготовка и дизайна на корицата и приятелите от Варненска туристическа камара за подготовката и организацията на събитието.

Доц. д-р Вилиян Кръстев
 Докт. Катина Попова

**СРЕЩА НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ И СТУДЕНТИ ОТ КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА” И
КОЛЕЖА ПО ТУРИЗЪМ С ГЕНЕРАЛНИЯ КОНСУЛ НА ГЕНЕРАЛНОТО КОНСУЛСТВО НА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ В
БУРГАС И ЕКСПЕРТЕН ЕКИП ОТ МИНИСТЕРСТВОТО НА КУЛТУРАТА И ТУРИЗМА НА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ**

На 26.02.2019 г. в Зала 1 на Икономически университет – Варна се състоя среща на преподаватели, докторанти и студенти от катедра „Икономика и организация на туризма” и Колежа по туризъм с генералния консул на Р. Турция - негово превъзходителство Нурай Иньонтепе. Присъства и екип от туристически експерти от Министерството на културата и туризма на Р. Турция. В партньорство с Варненска туристическа камара те реализират проект за краткосрочно обучение на кадри в туризма. Минипроектът се състои от 3 отделни курса в следните направления: рецепция, етажно обслужване (хаускипинг) и сервиране. В рамките на проекта са обучени около 80 души, които получиха своите сертификати за преминато обучение няколко дни преди това – на 23.02.2019 г.

Курсовете са проведени от специалистите Юксел Зюлфиляр – експерт в областта на фронт-офиса, Сибел Сонбай – сервиране, Дьонюш Кочак Йолбилир – етажно обслужване. По думи на експертите, проведените от тях обучения имат практическа насоченост и формират реални знания и умения за работа в съответните направления.

В своята реч Негово превъзходителство Нурай Иньонтепе подчерта, че проектът цели не само обучение на кадри в туризма, но е и вид „хуманитарна дипломация”. Ако допреди години тя е разглеждана само в контекста на безвъзмездната помощ към бедстващи райони, днес хуманитарната дипломация има обогатено съдържание и включва и провеждането на подобни проекти и курсове от взаимен интерес.

В срещата взеха участие проф. д-р Таня Дъбева, проф. д-р Стоян Маринов, доц. д-р Георгина Луканова, доц. д-р Велина Казанджиева, гл. ас. д-р Тодор Дянков, гл. ас. д-р Мария Велева, докт. Филип Маринов, докт. Деница Косева, докт. Катина Попова. Присъстваха и студенти от III и IV курс в специалност “Туризъм”. Проф. д-р Таня Дъбева изнесе презентация, представяща Икономически университет - Варна и катедра “Икономика и организация на туризма”.

На срещата бяха споделени идеи за партньорство и реализиране на съвместни проекти в областта на образованието и професионалното обучение на кадри за туризма

Гостите изказаха своята благодарност за ползотворната среща към Варненска туристическа камара и лично на нейния председател – г-н Жельо Душев, както и на катедра „Икономика и организация на туризма” с ръководител проф. д-р Таня Дъбева и декана на факултет „Управление” – проф. д-р Стоян Маринов. Очаровани от оказаното гостоприемство, те изразиха желание за бъдещи съвместни дейности с Икономически университет- Варна.

НОВИНИ ОТ БРАНША

НА “ТУРИЗМИНИ” ГОСТУВА: ВАРНЕНСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ (ВАСТА)

Сдружението се управлява от Управителен съвет с Председател г-н Джани Шарков. Членовете на ВАСТА наброяват 22 туроператори и туристически агенции, като интересът към дейността на организацията ни непрекъснато расте и желаещите да членуват се увеличават.

В този брой имаме честта да Ви запознаем с г-н Герчо Герчев и “Франга” ООД - лицензиран туроператор, специализиран в обслужването на туристи от Полша, член на ВАСТА.

И не забравяйте, че всеки успял професионалист е започнал от нулата. Началото по правило е трудно!

Екипът на вестник “Туризмини” изказва своите благодарности към г-н Герчо Герчев за вдъхновяващите текстове и предоставената възможност за тяхното публикуване!

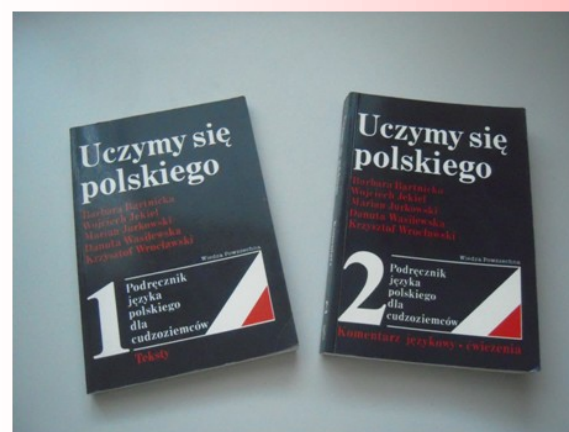
Когато през есента на 2005 г. мой състудент поляк ме покани заедно да обслужваме полски туристи в България, не знаех нито дума на полски.

Вярно, като ученик в немската езикова гимназия, с голям интерес гледах по телевизията полския сериен филм „Залог по-голям от живота“ (Stawka większa niż życie). Филмът имаше надписи на български и затова от екрана добре се чуваше какво говорят артистите. Действието се развиваше в немския тил по време на Втората световна война, артистите говореха на немски и на полски – което ми помагаше да се науча да разбирам говоримо немски. Но, покрай немския, запомних и едно изречение на полски „W Paryżu najlepsze kasztany są napłacu Pigalle” (В Париж най-хубавите кестени са на площад Пигал). Това беше парола, с която главният герой във филма - капитан Ханс Клос се свързваше с другите шпиони/разузнавачи, борещи се срещу хитлеристите. И понеже във филма доста пъти повтаряха паролата, папагалски я запомних. По повод на филма да кажа, че преди години в Катовице имаше музей за него, за главния му герой капитан Ханс Клос и за артиста Stanisław Mikulski, който майсторски се възплъти в неговия образ. По-късно, поради липса на финансиране, затвори се залата с експозицията и музеят остана само виртуален.

За да се подготвя да обслужвам поляци, започнах да уча този нов за мен език. Намерих си много добра учителка-полякиня, учебник, купих си големи речници. Обаче ученето не ми потръгна. Сигурно защото бях вече на години, мозъкът ми се беше омързеливил и не успяваше да запомни специфичните „шчипящи“ звуци на полския, думите, граматиката... Учителката се измъчи с мен и след един-два месеца отказа да ме учи повече. Какво да правя? Сезонът наближава, а аз още дума не знам на полски! Тогава си спомних как папагалски бях научил онова за кестените на площад Пигал. И смених тактиката.

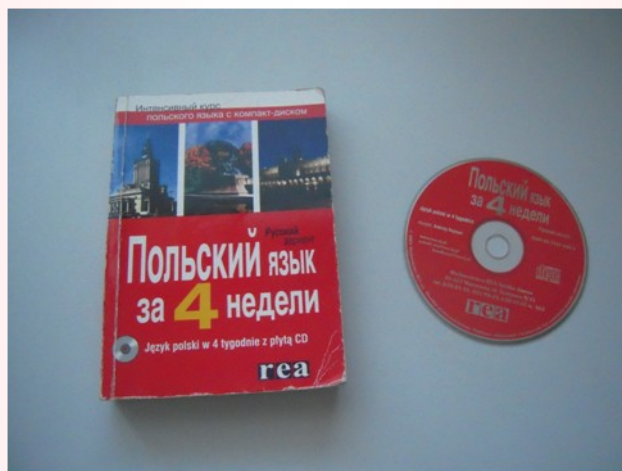
Учебниче по полски за начинаещи, знаещи английски

Класически учебник по полски

Купих си още няколко учебника (между тях и един на най-съвременно ниво, подобен на тези, по които учат английски, немски и други езици в езиковите гимназии). Към всеки учебник имаше касетка или диск със записани уроци и упражнения. По това време едни немски приятели ми бяха подарили МРЗ-ка (днешните младежи може би не знаят какво беше това). С нейна помощ направих първите реални крачки в ученето на полски. Уроците записвах на МРЗ-ката, ходех с нея навсякъде със слушалки в ушите и папагалски слушах записите с уроците и упражненията към тях. Разбира се, вечер в къщи отварях учебниците, четях, пишех, правех упражнения... Главната ми полска партньорка помогна да науча най-важните професионални думи и термини, които употребява туроператорът в своята работа. Тя си правеше аудио записи, в които включваше тези думи и термини, изпращаше ми записите по мейла, а аз ги прехвърлях на МРЗ-ката и ги слушах. Така, постепенно полският започна да ми се прояснява. Точно както малките деца учат майчиния си език (поляците му казват бащин език - język ojczysty). Още като ученик в немската езикова гимназия ме бяха дресирали, как с инат трябва да се учи език, та използвах ината си и за полския.

Съвременни учебници по полски

Някъде след година и нещо в общи линии добре разбирах какво ми говорят или пишат поляците. Но нищо не можех да им кажа. Знаех вече доста думи, немалко граматика. Но когато исках да кажа нещо – в главата ми сякаш падаше мъгла и от устата нищо не излизаше. Пълен блокаж! Обаче есента на 2007 г., след една туристическа борса в Полша, стана малко чудо. Един колега, с когото работех, ме покани да направим рекламна презентация за туризма в България пред потенциални клиенти. Презентацията щеше да бъде в хотел Orle Gniazdo (Орлово гнездо) в планинския курорт Szczyrk/Шчърк (много красиво място!), южно от Катовице. Там наблизко е и градчето Висла, до което са изворите на едноименната велика полска река. Отначало отказах да участвам в презентацията, нали не можех да кажа две думи на кръст на полски. Няма страшно, успокои ме колелата, той щял да говори, а аз само ще стоя до него и ще кимам утвърдително с глава, в смисъл „Да, точно така е“. Хубаво, съгласих се.

Планинският курорт Шчърк и
 хотел “Орлово гнездо”

Река Висла

Презентацията беше по време на богата вечеря. Хапнахме, пихме по една водка (до дъно). После колелата разказа за България, аз кимам с глава. Пихме по още една водка (пак до дъно). Поляците (те са много общителни хора) започнаха да ме питат разни неща, а аз се опитвах да им отговарям на някакъв българо-немски-руско-полски. После цялата компания излезе пред хотела да си направим обща снимка, и на чист въздух пихме по една следваща водка (сервитьорът събра празните чаши). Върнахме се на масата, хапнахме, някой пак каза „Nazdrowie!“.

И след четвъртата водка, като ми тръгна един полски... Така най-после проговорих на езика на моите туристи.

Практиката ме е научила, че е особено важно работещите в туризма да знаят езика на туристите, които обслужват. Имах интересен случай, който по-късно колеги разказваха като анекдот. Настаних майска група (majówka) в хотел “Амбасадор” на Златните. На втория ден една от туристките отиде на рецепцията и каза „Chcę żelazko“ / “Искам ютия” (желязко). Администраторката отговори: „Желязко утре“, това би го разбрал почти всеки поляк. На другия ден туристката пак отиде на рецепцията, този път там беше мъж. „Chcę żelazko“ отново каза тя. „Аз съм Желязко“ отговори мъжът. В първия момент туристката не разбра отговора. Намесихме се с полския ми колега и обяснихме играта на думи, която неволно се беше получила. Туристката се изчерви смутено и погледна виновно мъжа си. Останалите туристи много се смяха.

Сегашните младежи не искат да учат полски. Понеже и така говорели „перфектно“ английски, за какво да се мъчат с още един език. Нали и поляците учат английски? Да, а ма не, както казваше един легендарен журналист. Миналото лято, на една улица в Златните, слушах как млад поляк и млад българин си говорят на английски. Много смешно беше...

Преди години, когато се беше появил свинският грип, колежка хотелиерка ми разказа интересна ситуация в нейния хотел. От някаква полска фирма се обадили по телефона на рецепцията и попитали на английски дали в района има „porkgrip“. Сигурно телефонната връзка е била лоша и затова администраторката разбрала нещо друго. Защото отговорила компетентно: „Jes, have polk grup“.

Казват, че знанието на чужд език е богатство. Да, вярно е. Обаче никой не ми беше казал какво става като научиш следващ език. Че последният научен някак потиска в главата ти тези, които си учил преди него (ако не ги използваш постоянно). С този неприятен факт се сблъсках преди пет-шест години, когато на улицата пред хотел “Шипка” на Златните ме спря един турист и запита на немски как да стигне до хотел “Адмирал”. Започнах да му обяснявам, обаче от устата ми заизлизах думи на полски! Какво да правя, извиних се за bug-а и продължих на немски. А есента, след края на сезона, след като погледах една-две седмици немска телевизия, прочетох едно криминале на немски, няколко пъти си писах във Viber с мои немски приятели, и ето - вече отговарям на немски, когато на улицата ме питат на този език. И понеже „парен каша духа“, от време на време си правя такива „преговори“ и на руски и на английски...

Неочаквано за мен установих, че в Полша много се учи български. Във всеки от 16-те воеводски (областни) града има университет с факултет по българска (или балканска) филология, или поне лицей (авторитетно, специализирано средно училище) с разширено изучаване на български. Един мой приятел (българин от Казанлъшко, който повече от 20 години работи и живее със семейството си в Торун), доцент по български в местния университет, няколко години подред ми изпращаше подбрани свои студенти да работят тук през лятото като резиденти. Поляците различават три вида екскурзоводи: Pilot – придружава автобус с туристи по време на цяло, дълго пътуване (например от Полша до “Златни пясъци”), Przewodnik – майстор екскурзовод, провежда екскурзии до важни туристически обекти (например двореца в Балчик) или селища (например Несебър) и Rezydent – обслужва престоя на туристите от една фирма в даден хотел. Студентите от Торун знаеха много добре български, през пролетния семестър аз дистанционно (по мейла) им правех ПУЦ по екскурзоводство и туризъм и през лятото те много успешно работеха като резиденти – обслужваха моите полски туристи в хотелите.

Поляците по-добре от нас се справят с чуждите езици. Преди година голямо впечатление на цяла България направи Председателят на Европейския съвет, полякът Доналд Туск, с неговото вълнуващо приветствие на чист български език при откриването на нашето Европредседателство в Народния театър в София. Тази година той направи подобно приветствие и на румънски в Букурещ!

Автор на материала: Герчо Герчев

За контакти: varna.franga@gmail.com

Снимков материал: интернет и личен архив

Учебник по полски като за езикова гимназия

Сигурно защото сериозно учат български, за няколко години поляците успяха наводнят нашия пазар с разнообразни полски стоки – мебели, картофи, ябълки, електроуреди, лук, яйца, месо, мляко, масло, водка, шоколадови бонбони... Дори за наш национален срам, в градинарска България ядем полски домати! Докато в Полша виждам само два масови, български продукта – вино и туризъм.

Ако текстът Ви е докоснал и искате да научите повече за полските туристи и работата по тяхното обслужване, на Вашето внимание предлагаме следната възможност:

Туроператор “Франга” ООД е готова да инвестира в обучение по полски език на заинтересовани студенти, които след това ще работят известно време във фирмата.

За контакти:

Герчо Герчев

Email: varna.franga@gmail.com

А ето какво още не знаете за тази страна...

Преди 1989 г. сезонът на полските туристи започваше в средата на март и завършваше в края на октомври. А през юли и август районът на частните квартири във Варна достигаше до Автогарата. Но това беше едно друго време...

После, между 1995 и 2000 г. нямаше почти никакви туристи от Полша. Като „изтървани от кошарата”, те (както и ние българите) бяха хукнали по широкия бял свят.

Едва от 2000 г. поляците започнаха пак да идват. Отначало се появиха в Шабла, после в Каварна, Балчик, Кранево, “Златни пясъци”/”Чайка” и след това в центъра на Златни пясъци. Имам усещането, че варненската администрация така и не разбра как и кога района около спирка “Журналист” и плажа до нея беше наречен от полските туристи “Златни пясъци”/”Чайка” (по-рано това беше отделен, профсъюзен курорт, наричан “Ален мак”...).

След 2009 г. полските туристи в България достигнаха годишно около 250 000, а от 2016 г. вече са 365 000 – 400 000. Независимо от това обаче, все още не им обръщаме заслуженото внимание. Ето едно сравнение: от 2009 г. насам, туристите от Франция рядко надхвърлят 160 000 годишно (едва през последните две години са около 190 000). Но затова пък във всеки областен град има френска езикова гимназия, или поне едно училище с усилено изучаване на френски. А понеже поляците са 2 – 3 пъти повече, в България на практика не се учи полски език! Даа, също като в рубриката „No comment” на една телевизия...

Да не забравяме, че по своето население Полша е почти половин Германия. И че в тази страна имаме неопенен приятелски капитал. Когато някъде в Полша кажа „Добър ден, аз съм от България” – получавам приятелска усмивка. А в други страни не е така . . .

Автор на материала: Герчо Герчев

За контакти: varna.franga@gmail.com

ГОДИШНИ НАГРАДИ В ТУРИЗМА ЗА 2018 Г.

“Туризмът в България е конкурентен, предлага много добри услуги и примери за устойчиво развитие на световно ниво. Той има всички предпоставки за растеж- добра материална база и силно присъствие на страната на основните ни генериращи пазари, както и отлични перспективи за привличане на нови дестинации.” Това заяви министърът на туризма Николина Ангелкова на церемонията за връчване на третите Годишни награди в туризма. Призовете бяха връчени на стилна церемония в София на 11.12.2018 г. Официални гости бяха председателят на 44-то Народно събрание Цвета Караянчева, вицепремиерът Марияна Николова, министрите на младежта и спорта Красен Кралев и на труда и труда и социалната политика Бисер Петков. На събитието присъстваха близо 300 гости, ръководители и представители на дипломатически мисии, представители на туристическия бизнес, работодателски организации и медии, водещи бяха Ники Илиев и Диляна Попова. “Връчваме не просто награди, а отличия за високо качество и всеотдайна работа за туризма”, отбеляза министър Ангелкова. Тя благодари на министър - председателя Бойко Борисов, на членовете на кабинета и народните представители за подкрепата в ежедневна работа, благодарение на които отрасълът постига добрите си резултати. В трите години от създаването на самостоятелно Министерство на туризма броят на чуждестранните туристически посещения са нараснали с 31%, а приходите от тях с 38 на сто, отчете министър Ангелкова. Тя коментира, че това са резултати, които могат да се постигнат, когато всички- институции, местна власт и бизнеса, вървим в една посока и преследваме общата цел България да е целогодишна туристическа дестинация. Победителите в Годишните награди в туризма получиха статуетка, изобразяваща символа на красотата на България и запазена марка на конкурса – българската роза, изработена от Димитър Германов специално за церемонията. Призьорите - 48 на брой бяха избрани с електронен вот, който продължи от 13 ноември до 5 декември. В 16-те категории на конкурса се състезаваха 125 участници, които бяха определени за финалисти от общо 132 кандидатури, получени в Министерството на туризма. “Отчетохме голям интерес към третото издание на наградите както на кандидатите, така и на гласувалите, определили победителите”, каза министър Ангелкова. За всички категории са регистрирани общо 122 624 гласа – с близо 23 хил. повече от миналата година, подадени за туристическо събитие, дестинация, атракция, общини за планински, морски, балнео- и СПА туризъм, журналистически материали и т.н. Председателят на Народното събрание Цвета Караянчева връчи специална награда „Изборът на Българите“ на тазгодишния победител Белоградчишки скали и крепост. Наградата получи кметът на Белоградчик - Борис Николов. Второ място в категорията зае Панорама „Плевенска епопея-1877 г.“, а на трето място е храм „Св. вмчк Георги“, Каварна. Победителят в категория „Духът на България“ получи приз от министъра на туризма Николина Ангелкова. Тази година на първо място се класира Етнографски музей на открито Етър, като статуетката получи доц. д-р Светла Димитрова, директор на музея. На второ и трето място заеха съответно Замък Влюбен във вятъра - с. Равадиново и Крепост „Туида“ – Сливен. Български съюз по балнеология и СПА (БУБСПА) е тазгодишния победител в категория „Специализиран туризъм“. Председателят на парламентарната комисия по културата и медиите Вежди Рашидов връчи наградата на Сийка Кацарова, председател на БУБСПА. На второ място се класира: Тематичен информационен веломаршрут „Желязната завеса“. Министърът на младежта и спорта Красен Кралев даде приза в категория „Община за морски туризъм 2018“. Първото място зае община Приморско, а статуетката и грамотата получи кмета на общината Димитър Германов. Община Варна се класира втора, а третото място е за община Балчик. Победител в категория „Община за планински туризъм 2018“ е община Банско. Наградата беше връчена от председателят на парламентарната комисия по икономическа политика и туризъм Петър Кънев на заместник- кмета на Банско Асен Кирицов. Второ място зае община Петрич, а трето - община Самоков. Заместник-министър председателят Марияна Николова награди победителя в категория „Туристическо събитие“. Призът тази година е за „Ултра крос триатлон Лъвско сърце“ и беше получен от Филип Шавов, председател на Сдружение „Лъвско сърце“. На второ място се класира „Да поставим рекорд на Гинес заедно: Най-голямото боядисване на яйца в света - Арте хотел Велинград“, след него се нареди „Национален туристически поход По пътя на Ботевата чета– Козлодуй-Околчица“. В категория „Туристическа дестинация“ призът тази година е за община Сандански. Наградата даде Васил Велев, председател на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България и бе получен от кмета на общината Кирил Котев. Второ и трето място отидоха съответно при Южната приказка на България – Ивайловград и град Пловдив. „Община за културно-исторически туризъм 2018“ е община Дряново. Ректорът на Софийския университет проф. Анастас Герджиков връчи приза на председателя на Общинския съвет Георги Казаков. Второ място в тази категория заема община Пловдив, трето- община Велики Преслав. Министърът на труда и социалната политика Бисер Петков награди победителя в категория „Община за балнео и спа туризъм 2018“. На първо място тази година е община Велинград, като призът беше получен от кмета Костадин Коев. Община Сандански зае второ място, а община Минерални бани Хасково се класира трета. В категория „Туристическа атракция/обект“ е победител Замък Влюбен във вятъра, с. Равадиново. Боряна Манолова, заместник-председател на КРИБ връчи приза на собственика на обекта Георги Тумпалов. Белоградчишка крепост е на второ място, следван от комплекс от водни съоръжения - Сапарева баня (Рила Мега Тур ООД). Категория „Иновация“ се печели от 3D добавена реалност на Тракийско светилище Бегликташ. Наградата беше дадена от народния представител Димитър Бойчев на Димитър Германов, кмет на община Приморско. На второ място е Замък Влюбен във вятъра, 3D панорамни обиколки. На трето място в категорията се класира TravellLine- Иновативни услуги и технологични решения в туристическата индустрия. Победител в категория „Журналистически материал на тема туризъм в България за 2018 г. в телевизия“ е Живко Константинов, Нова ТВ с материала „Расте, но не старее: Кой е архитектът, построил емблематичните сгради в София?“. Наградата връчи Радосвет Радев, председател на Българската стопанска камара. Второто място е „Дунав - човешкото лице на реката“ - Телевизия Туризм - Георги Крумов. На трето място в категория се класира филмът “Звън през вековете” - Канал 3 - Ива Милорадова. Информационна агенция и радиоверига „Фокус” - Милослава Ангелова е победител в категория „Журналистически материал на тема туризъм в България за 2018 г. в радио“. Наградата даде народният представител Христо Проданов. На второ място в категорията е Предаване за туризъм Виа Понтика - БНР-Бургас - Валентин Атанасов.

ГОДИШНИ НАГРАДИ В ТУРИЗМА ЗА 2018 Г.

В категория „Журналистически материал на тема туризъм в България за 2018 г. в печатна медия“ победител е „Покритият мост е символът на Ловеч“ Наталия Малчева, в. Труд. Призът беше връчен от майстор готвача Петър Бъчваров - Ути. Публикацията Магията Златоград – сп. Агрозона зае второ място, а третото е за „Древна крепост в Родопите градена като Троя и Микена“, в. „24 часа“. Наградата за „Журналистически материал на тема туризъм в България за 2018 г. в онлайн медия“ получи travelbulgarianews.bg с материала „Крепост Траянови врата“ на Александър Попконстантинов. Статуетката и грамотата на победителя връчи народният представител Даниела Савеклиева. На второ място се подрежда „Вила Амбра – Магията на Севера роди необичаен кехлибар на брега на морето“ на Руслан Йорданов. Класираният се на трето място е „Варненското златно съкровище – предвестник на цивилизациите от Шумер и Египет“ – brat-bg. Кметът на Видин инж. Огнян Ценков даде наградата на Марта Рос, която зае първо място в категория „Публикация на тема туризъм в България за 2018 г. в интернет блог“ с материала „5 прекрасни екскурзии, които могат да се правят в Рила“. Втори се нарежда „Видин, Бдин или едно крайдунавско съкровище“ - Дарио Диониси. Трето място в категорията заема „Клисурският манастир - или където планината, реката и духовността са намерили своята обител“ - Жулиета Терзиева.

Източник: <http://www.tourism.government.bg>

Министър Ангелкова с награда на БАИТ

Източник: <http://www.tourism.government.bg>

Министърът на туризма Николина Ангелкова получи отличието в категория „Държавна администрация“ в Наградите на БАИТ за 2018 г.

Призът ѝ бе връчен на официална церемония на 27.02.2019 г. в София. Отличието се дава за внедрените от Министерството на туризма електронни услуги.

“Това е признание за мен и моя екип за усилията, които полагаме да сме иновативни и да работим в подкрепа на бизнеса, гражданите и развитието на сектора”, каза министър Ангелкова. “Призът е и знак, че вървим в правилната посока при дигитализацията в туризма.”

“Щастливи сме, че Министерството на туризма е първата държавна администрация, която предостави електронни услуги по Закона за туризма и те са достъпни с един клик и през смарт телефон, 24 часа в денонощието и 7 дни в седмицата”, допълни министърът.

“Внедряването на новите технологии ни помагат да надграждаме резултатите и да развиваме туризма. Водещата ни цел е утвърждаването на България като целогодишна дестинация за качествен туризъм”, заключи министър Ангелкова.

ЛЮБОПИТНО

ЛЕЧЕБНИТЕ СВОЙСТВА НА МИНЕРАЛНИТЕ ИЗВОРИ В БЪЛГАРИЯ

България е една от трите най-богати на минерална вода територии на планетата. На територията ѝ извират всички познати класове минерална вода, което я прави истински природен рай, защото тук можете да излекувате или облекчите всяка болест.

Именно това е причината едни от най-старите селища на нашата територия да са основани около термални извори още в древността. Траките първи открили лечебните свойства на водите и започнали да строят своите градове в близост до тях. Така са били основани градове като София, Хисаря, Сандански, Кюстендил и др.

Някои от местата, където бликат лечебните извори, са наистина уникални. Независимо дали имате проблем с метаболизма и затлъстяването, дали страдате от кожни проблеми или проблеми на опорно-двигателната система, имате травми, като лоши счупвания или пък изпитвате силни болки заради дископатия или шипове, или пък имате проблеми със сърцето, нервите, белите дробове или стомашно-чревния тракт — за всяко заболяване има лек и той се крие в минералната вода, с която природата е дарила мъничката ни страна. Всяко заболяване може да бъде повлияно положително от лечебните води, които извират на територията на цяла България.

Банкя

Градът е прочут с минералната си вода, чиято температура е 36.5 — 37°C. Тя има много приятни вкусови качества и е подходяща за ежедневна употреба. Водата е с ниска минерализация, хипотермална, с ниска твърдост, бистра, без мирис. Използва се успешно за лечение на сърдечно-съдови заболявания и увреждания на нервната система, нарушения в обмяната на веществата.

Велинград

Велинград е профилиран за лечение на белодробни и ставни заболявания, на неврологични и гинекологични проблеми (в това число и стерилитет), на бъбречни, чернодробни, стомашно-чревни и много други заболявания. Всъщност водите във Велинград съчетават качествата на водите в Хисаря, Баня и Наречен.

Девин

Курортът Девин е прочут с минералните си извори, чиято температура варира от 16° до 76°C. Водата тук е подходяща за лечение и профилактика на различни видове заболявания, като се препоръчва при заболявания на опорно-двигателния апарат и на нервната система.

Павел баня

В Павел баня се лекуват заболявания на периферната нервна система — вертеброгенни заболявания (дискови хернии, стеснения на гръбначномозъчния канал, радикулити, сколиози, спондилолистези, спондилоатроза, травматични увреждания на периферната нервна система), травматични увреждания на централната нервна система, предимно на гръбначния мозък, дегенеративни неврологични заболявания, ортопедични заболявания — посттравматични и дегенеративни ставни и периставни заболявания, други заболявания — кариеси, гингивити и прочее.

Сандански

Сандански е специализиран за лечение на заболявания на горните дихателни пътища и белите дробове от не туберкулозно естество и за възпалителни дегенеративни ставни заболявания. Минералните извори са богати на флуор, хидрокарбонатно-силициеви и сулфатно-натриеви съставки.

Хисаря

Хисаря е популярен СПА курорт с 22 минерални извора, 16 от които са естествени. Минералната вода в Хисаря е слабо минерализирана и е подходяща и за ползване като трапезна вода. Подходяща е при заболявания на стомашно-чревния тракт, при камъни в бъбреците или жлъчката, заболявания на опорно-двигателния апарат, както и при гинекологични проблеми.

Сапарева баня

В Сапарева баня се лекуват заболявания на опорно-двигателния апарат, на периферната нервна система и гръбначния стълб, посттравматични състояния, ортопедични, дегенеративно — ставни, кожни и гинекологични заболявания.

Нареченски бани

В Нареченски бани водите съдържат радон. Той спомага за подобряването на сърдечната дейност, разширяването на съдовете, както и за понижаването или нормализирането на кръвното налягане. Има положително влияние и при обменните процеси в клетките и деленето им, както и при наличието на лимфен застой. Радонът има силен ефект при проблеми с половите жлези, както и с щитовидната. Подпомага въглехидратната обмяна, а по този начин нивата на захарта в кръвта се нормализират. Това означава, че минералната вода в Наречен е подходяща също така за лекуване на диабет.

Вършец

Малкото старопланинско градче, разположено на 90 км. от София, е най-старият балнеолечебен курорт в България. Липсата на варовик в местната минерална вода я прави една от най-меките в България. Тя лекува заболявания на нервната и сърдечносъдовата система, както и на опорно-двигателния апарат. Чистият въздух и лековитата вода влияят добре и при проблеми със стомашно-чревния тракт, отделителната система, очите, кожата и др.

Поморие

Това е най-популярният балнеологичен курорт на морския бряг. От Поморийското езеро се извлича лиманна кал с неоспорими лечебни свойства. Тя е богата на водород, магнезий, хлор, калций, натрий и сулфати. Съчетанието с минералните води в курорта и наситеният с йод въздух действат благоприятно при заболявания на опорно-двигателния апарат, гинекологични, хирургически и травматични, кожни, периферни нервни, сърдечносъдови, чернодробни и др.

Златни пясъци

Друг морски курорт с минерални извори е Златни пясъци. Съчетанието на специфичен климат и минерални води се използва успешно при лечението на артрити, стресови състояния, неврози, хронически фарингити, бронхити, астма.

Шипково

Шипково е село в Троянския Балкан, чиято минерална вода и специфичният му климат са го превърнали в климатичен и балнеокурорт. Водата в Шипково е сулфатно-калциева, а температурата ѝ варира от 18° до 35°C. Използва се при лечение на заболявания на стомашно-чревния тракт, чернодробно-жлъчни, бъбречни заболявания, при проблеми с опорнодвигателния апарат и периферната нервна система.

Момин проход

Климатичен и балнеологичен курорт, разположен в югозападните разклонения на Средна гора. Намира се на 73 км от София и на 83 км от Пловдив. От незапомнени времена градът се слави с минералните си извори, познати още по времето на Римската империя. Сега минералната вода от 9 извора, с температура 56° C, е събрана в един водосборен басейн. Водата на Момин проход е втора по радиоактивност след тази на лечебния курорт Нареченски бани, трета в Европа и двадесет и пета в света. Курортът е специализиран за лечение на хронични неспецифични заболявания на дихателната система, заболявания на централната и периферната нервна система, дегенеративни ставни, кожни и чревни заболявания. Добри резултати дава и лечението на постполиомелитни състояния при децата.

Брезник

На територията на община Брезник е известна уникалната вода с високо съдържание на желязо. Минералната вода в местността "Лесков дол" край града, известна още като "Светата вода", има обща минерализация 4.5- 8.2 г/л. Концентрацията на двувалентно желязо, което съдържа водата и което се усвоява от организма за покриване на дефицит в него, достига до 0.8 г/л.

Летница

Хипертермалната минерализирана вода в Крушуна е рядко срещана за нашите територии. Тя се съдържа високи концентрации хидрокарбонатни, сулфатни, натриеви, но особено калциеви и магнезиеви йони. Във водата има и високо съдържание на йодид и бромид. Това е една ценна лечебна водата, която може да бъде намери своето място за външно балнеолечение, за бутилиране като лечебна чрез инхалации, иригации и др. процедури по лекарско предписание, включително и при домашни условия.

Източници:

www.bulgariatravel.org;

www.fakti.bg; www.promopochivki.com;

www.potv.eu

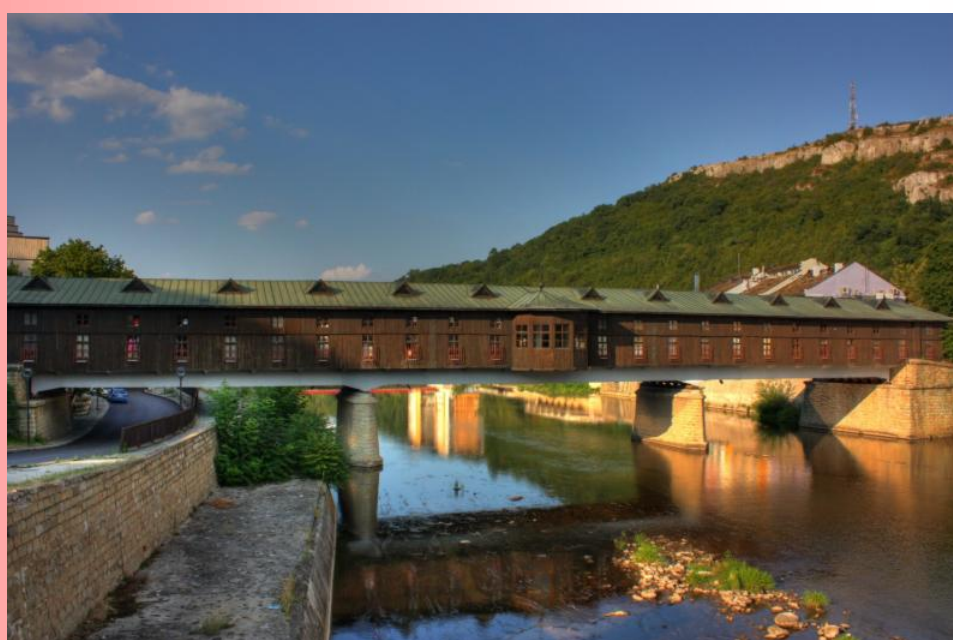
РУБРИКА: БЪЛГАРСКИТЕ ДЕСТИНАЦИИ
ГРАДЪТ НА ЛЮЛЯЦИТЕ

Встрани от големите пътища и туристически центрове, Ловеч е незаслужено пренебрегвана дестинация, която определено си струва да бъде открита.

Градът на р. Осъм два пъти е играл важна роля за възстановяването на българската държава. През 1187 г., след неуспешна тримесечна обсада на крепостта, византийският император Исак II Ангел е принуден да подпише мирен договор с българските въстанически ръководители Асен и Петър. По силата на договора Византия признава възстановяването на българската държава. По-малкият брат на Асен и Петър – Калоян, е изпратен в Константинопол като заложник – гаранция за мира. Успява да избяга и през 1197 г. застана начело на Второто българско царство. 680 години по-късно Ловеч отново става център на събитията, довели до възстановяването на България. В началото на 70-те години на XIX век Васил Левски обявява Ловешкия революционен комитет за главен комитет “в Българско”. С негова помощ Апостолът на свободата ръководи тайната революционна организация, която стои в основата на Априлското въстание и провокираната от него война, довела до освобождението на България от османска власт. Отново от Ловеч Левски тръгва на последния си път, взел архива на революционната организация, заплашен от разкриване при масовите арести последвали обира на турската поща при Арабаконак (1873 г.).

Културно-историческото минало на Ловеч го определя като една най-самобитните и наситени с българска памет дестинации. Какво можем да видим?

Исторически музей - Музеят е създаден на 28 февруари 1895 г. в Ловеч. Първоначално е бил музей на ловешкото читалище "Наука". През 1906 г. е преименуван на Ловешки народен музей "Феликс Каниц". Днес във фондохранилищата на музея се съхраняват над 70 000 експоната, като всички са разпределени хронологично и тематично. От 1985 г. към музея работи и ателие за реставрация и консервация.

Покритият мост - Покритият мост в Ловеч е дело на възрожденския български майстор Кольо Фичето и е символ на града. Той е най-посещаваната местна забележителност. Построен е над река Осъм и е единственият покрит мост на Балканите. Бил е украсен с четири скулптурни фигури, но след пожар през 1925 г. оцелява само лъвът. На мястото на стария мост е построен нов железобетонен, който максимално се доближава до оригиналния. Мостът е свързка между стария и новия град. По моста са разположени магазини, от

Художествена галерия - Художествената галерия в Ловеч е открита през 1964 г. Намира се в Архитектурно-историческия резерват Вароша. Галерията съхранява над 2400 творби - живопис, графика, скулптура и приложни изкуства. В галерията може да видите творби, които са рисувани от видни български художници като Златю Бояджиев, Вежди Рашидов, Петър Дочев и др. Галерията има постоянно експозиция в една от залите си, в друга се организират тематични изложби, а трета е посветена на ловешките художници.

На територията на архитектурно-историческия резерват „Вароша“ се намират над 200 исторически и архитектурни паметници от местно и национално значение. Сред тях са: музей „Васил Левски“, Етнографският комплекс, Ловешката средновековна крепост, църквите „Успение Богородично“ и „Света Неделя“, Покритият мост, сградата на училище „Йосиф Г“, където е написана песента „Върви, народе възродени“, както и много домове, свързани с дейността на Васил Левски (1837 - 1873) – борец за национално освобождение от турско владичество.

„Вароша“ не е престанал да се развива, повечето къщи са обитаеми, работят хотели, заведения за хранене и развлечения, музейни обекти. Това превръща стария квартал на Ловеч в привлекателно място за гостите и жителите на града.

Архитектурно-исторически резерват „Вароша“

Архитектурно-историческият резерват „Вароша“ обхваща цялата стара част на град Ловеч по десния бряг на река Осъм. Част от „Вароша“ са и редица здания по левия бряг на реката - в близост до Покрития мост и парк „Стратеш“. Старият квартал на Ловеч „Вароша“ е обявен за архитектурно-исторически резерват през 1968 г. Основната част от архитектурното наследство на квартала е свързано с възрожденското строителство, предимно в периода от началото до 70-те години на XIX в. Улиците на „Вароша“ са тесни, криволичещи, понякога неочаквано пред тях се появява зид или входна врата. Къщите в квартала са малки, като в повечето случаи са обградени с високи каменни огради. Дворовете са на няколко нива, засети с бръшлян и здравец, люляк и рози. Къщите, изградени в периода 1850 - 1870 г., са най-добрите представители на варошлийската архитектура. Типично за тях е, че нямат дюкяни, защото цялата занаятчийска дейност е съсредоточена на търговската улица и Покрития мост.

Музей „Васил Левски“ - Музей „Васил Левски“, който се намира в град Ловеч, е основан през 1954 г. Музеят тематично представя историята и делата на Вътрешно-революционната организация, чийто център е именно град Ловеч. Най-голямата експозиция в музея е посветена на Апостола. В нея са показани документи, снимки, оръжия и лични вещи на Васил Левски. Другите изложби съдържат оръжия и вещи на видни български революционери като Филип Тотю, Христо Иванов, Васил Йонков и др.

Етнографски музей - Етнографският музей в град Ловеч заема две възрожденски къщи - Рашовата и Драсовата, в квартал Вароша. Самите къщи са част от експозицията на музея, тъй като архитектурата им е типична за района на Ловеч. В тях са поместени експозиции, които представят бита на град Ловеч през 18-19 век. Интерпретиран е преходът от възрожденски към градски бит. В музея се могат да се закупят информационни материали и сувенири.

Ловешката крепост - Ловешката средновековна крепост е разположена на хълм в южната част на града. Крепостта е част от Архитектурно-историческият резерват Вароша. Крепостта има вековна история. Смята се, че датира от времето на Римската империя. Днес голяма част от нея е реставрирана и е една от атракциите на град Ловеч. От крепостта се разкрива панорама, обхващаща целия град. На Ловешката крепост е монтирано специално нощно осветление, което е подобно на това на крепостта Царевец.

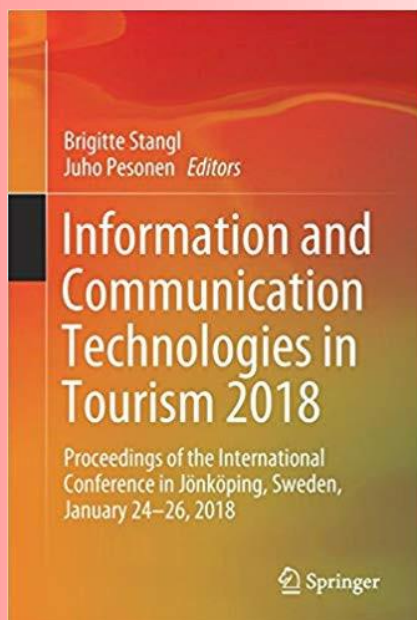
Къринското ханче - Къринското ханче се намира в село Кърпина и е обект на Регионален исторически музей в Ловеч. В него отсяда Васил Левски и тук е заловен от заптиета сутринта на 27 декември 1872 г. От съществуващите писмени документи е известно, че по желание на Васил Левски ханчето е наето от Ловчанския частен революционен комитет. Христо Цонев Латинеца е определен за ханджия. Той бил местен човек, преселен в Ловеч и съратник на Васил Левски. Ханчето е включено в комитетската мрежа и тук намират подслон хора на Вътрешната революционна организация.

Музейна сбирка „Радиоапарати и Минерали“ - Музейната сбирка „Радиоапарати и Минерали“ е част от Регионалния исторически музей в Ловеч. Експозицията е в сградата на бившето ОУ "Любен Каравелов". В музея могат да се видят над 200 радиоапарата, част от които са произведени в България и около 1500 минерали от България и чужбина. Тук има зала "Експериментална археология", където могат да се провеждат уроци, лекции и дискусии и др. Изложени са уникални находки

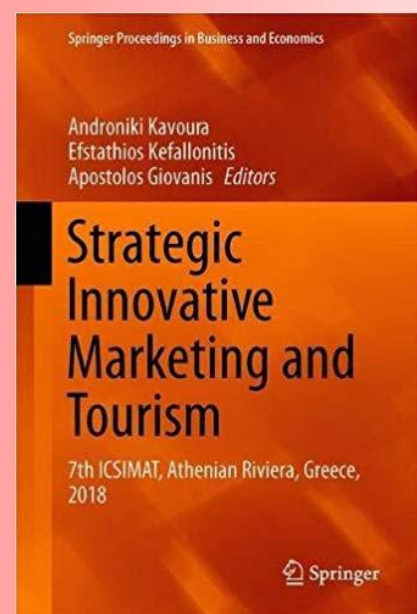

Източник: www.peika.bg; www.pochivka.bg

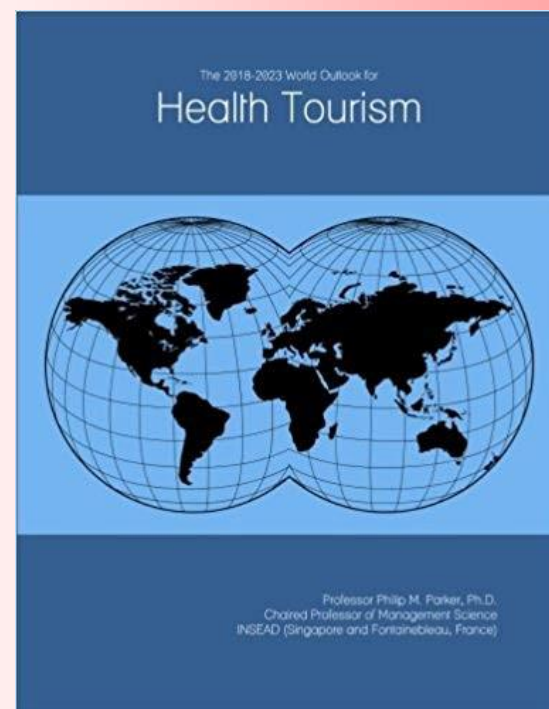
КАКВО НОВО НА ЛИТЕРАТУРНИЯ ПАЗАР ПО ТЕМАТА ЗА ТУРИЗМА

Представя най-новите изследвания в областта на приложението на информационно-комуникационните технологии в туристическия сектор. Читателите могат да получат надеждна научна информация по широк кръг от теми, в т.ч. дигитален маркетинг, социални медии, онлайн дистрибуция, геймификация, споделена икономика, онлайн образование. Особено внимание се отделя на електронните данни, разработването и прилагането на цифрови стратегии, включително цифров маркетинг и цифрова икономика. Съдържанието на книгата се основава на информацията от конференция "ENTER eTourism", състояла се през 2018 г. в Йонкепинг, Швеция.

Засяга най-новите течения в маркетинга: управление на продукти и марка, стратегически маркетинг, B2B маркетинг и управление на продажбите, международен маркетинг, бизнес комуникация и реклама, дигитален и социален маркетинг, маркетинг и мениджмънт на туризма и хотелиерството, брандинг на дестинации и културен мениджмънт, и маркетинг на събития. Книгата включва докладите от Международна конференция за стратегическия иновативен маркетинг и туризъм (ICSIMAT) от 2018, в която изследователи, учени и представители на правителството и туристическия сектор от цял свят се обединяват, за да обсъдят практики, най-новите изследвания, нови парадигми и теоретични постижения.

Съдържа изследвания за здравния туризъм в 190 държави. Неговите параметри са анализирани според предварително формулирани критерии, на базата на които за всяка държава е изведена още оценка на състоянието на медицинския туризъм в конкретната дестинация.

ЗАБАВНО

ПО СЛУЧАЙ МЕЖДУНАРОДНИЯ ДЕН НА ЕКСКУРЗОВОДИТЕ

На 21 февруари отбелязахме Международния ден на екскурзовода. Тази дата е определена от Световната федерация на асоциациите на екскурзоводите, като за първи път се чества през 1990 г.

По случай празника редакторите на сайта www.peika.bg ни предлагат няколко съвета, с които да вбесим своя екскурзовод, а екипът на вестника накратко ще ги обясни:

- 1). Закъснявайте непрекъснато – ако екскурзоводът определи среща за 14:00 ч., то гледайте да сте на уреченото място не по-рано от 14:20, за да провалите възможно най-тържествено и осезаемо цялата програма!
- 2). Задавайте много въпроси – даже ги повтаряйте и потретвайте, за да изпитате понанията на екскурзовода! Изисквайте непрестанно спиране за WC – средно на 10-15 минути някой пътник от автобуса да иска аварийно спиране! Никой няма да се ядоса, екскурзоводът – най-малко!
- 3). Не използвайте името на екскурзовода – ако се казва Иван, а не Ви прилича на Иван, а на Гошо, значи ще бъде Гошо! И той пак няма да се подразни – ще бъде Гошо само и само да млъкнете!
- 4). Поправяйте екскурзовода – и да е вярно това, което той казва, нищо не пречи на 2 минути да се обаждате: „Ама аз някъде съм чел, че това не е точно така”, „Според еди-кого си това е строено през XVIII, а не XVII век”. Ще произведете голямо впечатление на всички в автобуса – и всички ще Ви обичат!
- 5). Изобщо не слушайте екскурзовода – четете си най-демонстративно пътеводителя, който сте замъкнали от вкъщи. А за да му покажете колко всъщност са скучни беседите му, може и 1-2 пъти шумно да се прозинете за разкош!
- 6). Приемайте правенето на снимки насериозно – изживявайте се като фотограф на American Next Top Model, бавете се, въртете си телефона или фотоапарата наляво-надясно, пейзажно и портретно и пробвайте да съберете околко 100 души в кадър. Това въртене и сумтене задължително трябва да стане в момент, в който бързате за посещение на друг обект и там вече Ви чакат!
- 7). Напуснете – по средата на някоя обиколка, докато екскурзоводът държи разпалена реч, изпуктете, даже изпръхтете пренебрежително, кажете на всеослушание, че нямате време и нерви за глупости и с бавна походка се отправете в незначителна посока...хем да го притесните, че ще трябва да Ви търси, ако се изгубите!

Източник: www.peika.bg

И СПЕЦИАЛЕН ПОЗДРАВ ЗА ВСИЧКИ ДАМИ ПО СЛУЧАЙ ПРЕДСТОЯЩИЯ ОСМИ МАРТ

Скъпи момичета, пожелаваме Ви повече забранени неща, които да подслаждат живота Ви! Подбирайте изкушенията си и се отдавайте само на тези, които си заслужават!

Бъдете здрави!

Не спирайте да вдъхновявате!

Екипът на вестник “Туризмини”

Търговец на птици увещава чуждестранния турист:
- Съветвам ви да си купите този папагал! Десет години е прекарал в харем и сега разказва много интересни неща.

Уплашеният турист:

- Има ли прилепи в тази пещера?

Водачът:

- Имаше, но не се притеснявайте, змиите ги изядоха.

СТУДЕНТСКИ ЕЛЕКТРОНЕН ВЕСТНИК “ТУРИЗМИНИ”

9002 Варна, бул. "Княз Борис I" № 77

Е-мил: clubtourism@mail.bg

Редакционна колегия

Отговорен редактор: Катина Попова

Дизайн и оформление: Теодор Тодоров

Настоящото издание съдържа авторски текстове на преподаватели, докторанти и партньори на катедра “Икономика и организация на туризма”, ИУ-Варна

